

Septemberverklaring

27 september 2010

Kris Peeters
Minister-president

Mijnheer de voorzitter, collega's,

Vlaanderen heeft alles om een regio te zijn met gelukkige burgers en dynamische ondernemingen: er is welvaart, er zijn systemen van solidariteit en democratische bestuursvormen. Met onze strategische ligging in Europa trekken we talentvolle mensen en bedrijven aan die bijdragen aan dit geluk.

Maar dat geluk is nog niet overal aanwezig. Geluk is precair.

Er bestaat geen langetermijncontract voor.

Het vergt moed om te kiezen voor de duurzaamste oplossingen, voor oplossingen die de toekomst, welvaart en welzijn van onze regio veilig stellen.

Uit de recente bevindingen van de Vlaamse Regionale Indicatoren blijkt dat Vlamingen over het algemeen tevreden zijn. We halen 7,5 op 10 en staan daarmee op een mooie vierde plaats binnen de Europese Unie. Enkel de Scandinaviërs doen beter.

Een studie van professor Elchardus geeft aan dat Vlaanderen (62.2%) het zelfs beter doet dan Brussel (61.0%) en Wallonië (58.7%).

De doorsnee Vlaming mag dan al zeer tevreden en gelukkig zijn, hij maakt zich wel nogal wat zorgen. Over zijn gezin. Over zijn job. Ook jongeren, ondernemers,... liggen wakker van hun toekomst. Wel, hun bezorgdheid is ook onze bezorgdheid. Als Vlaamse Regering hebben wij de taak om de juiste voorwaarden te scheppen. De taak om het juiste kader te scheppen voor méér geluk.

Beste collega's, de crisis heeft de afgelopen twee jaar zware gaten in onze economie en onze samenleving geslagen. We hebben moeilijke keuzes moeten maken. Ik ben mij er zeer goed van bewust dat we ons daar niet altijd populair mee hebben gemaakt. Dat kan ook niet.

Maar ik kan wel zeggen - dat is altijd een punt geweest - dat we in samenspraak hebben gehandeld. In overleg met alle betrokkenen. Met de sociale partners. Met het middenveld. Met de betrokken ambtenaren. Met dit Parlement.

Meer doen met minder, is de éne weg naar een solide toekomst. De inspanningen van vandaag leveren een berekenbaar perspectief op voor morgen.

Keuzes maken, dames en heren, betekent kiezen voor meer groei, meer levenskwaliteit en meer duurzaamheid. Vorige week woensdag heeft de Vlaamse regering gekozen voor de aanleg van de cut&cover variant voor de sluiting aan de noordzijde van de Antwerpse ring.

De leefbaarheid in Deurne, Merksem en Luchtbal zal erdoor verbeteren dit dankzij een betere verkeersafwikkeling en een betere ruimtelijke inpassing van de infrastructuur. Aan de zuidzijde worden de luchthaven en de R11 tussen Wommelgem en de E19 ondertunneld. Daardoor zal er minder sluipverkeer zijn en minder verkeer op de zuidelijke ring, die geen verbreding nodig heeft.

Tegelijk zorgen we er voor dat de luchthaven van Anwerpen zekerheid krijgt en verder kan bijdragen aan onze Vlaamse economische ontwikkeling. We kiezen hierbij resoluut voor Vlaanderen als duurzame regio.

Het infrastructuurbeleid staat dus voorop, samen met verkeersveiligheid en duurzame mobiliteit.

Concreet: we doen grote investeringen in fietspaden en openbaar vervoer, we verwezenlijken missing links en verbeteren de bereikbaarheid van de poorten van Vlaanderen, ook en zeker langs het water. Zo verstevigen we onze concurrentiepositie.

Via sensibilisering en opleiding, onder meer via het project "Slimme Mobiele Scholen" versterken we het duurzame gedachtegoed. Ook innovatieve projecten zoals het "Wegen in beweging" project, moeten de verkeersveiligheid en de schade aan infrastructuur door overbelading helpen voorkomen.

Voor 2011 dient de Vlaamse Regering een begroting in evenwicht in. Dat is behoorlijk bestuur voor Vlaanderen.

Dat is het bestuur van een goede huisvader en -moeder die goed het huishoudboekje bijhouden en verantwoordelijk handelen met hun centen.

Administraties en begunstigen van subsidies moeten het om die reden met minder doen.

De economische vooruitzichten zijn beter, dat klopt. We verwachten een economische groei van 1.8% dit jaar en 1.7% volgend jaar, al blijft waakzaamheid geboden.

Dames en heren, we moeten ophouden met jammeren over onze economie.

We doen er beter aan kansen te zien, ze te benutten, ze te creëren.

De overheid wil een langetermijnperspectief bieden op meer welvaart en welzijn, op meer geluk. Daarom heeft elke minister voor 'Vlaanderen in Actie' vlaggenschipinitiatieven uitgewerkt of op stapel staan. Ze brengen de doelstellingen van het Pact 2020 dichterbij. Zoals in het regeerakkoord aangekondigd, is een objectief monitoringinstrument uitgewerkt met duidelijke mijlpalen voor de uitvoering van de sleutelprojecten van ViA.

Uit de eerste monitoring blijkt ondubbelzinnig dat ruim 95% van de initiatieven goed is opgestart en op koers zit. Slechts een handvol projecten ondervindt enige vertraging of kon nog niet worden gelanceerd.

Keuzes maken betekent: innoveren.

We hebben uitstekende onderzoekers en onderzoeksinstellingen. Maar als we niet opletten, nemen verschillende groeilanden ons in snelheid.

We moeten onderzoeksresultaten snel omzetten in antwoorden voor de samenleving. We investeren in onze uitstekende kenniscentra. VIB (Vlaams Instituut voor Biotechnologie) werd onlangs uitgroepen tot het beste plantenonderzoekscentrum ter wereld. Ook IMEC (Interuniversitair Micro-Electronica Centrum) en VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) zijn wereldvermaard.

Zij moeten mee een Nieuw Industrieel Beleid voor Vlaanderen inspireren, dat past in de industrie van de toekomst.

Die toekomst is duurzaam en competitief. Internationaal georiënteerd.

Het Transformatie en Innovatie Acceleratiefonds kreeg alvast 200 miljoen euro.

Het zal investeren in projecten van consortia van ondernemingen, investeerders, kennisinstellingen en onderzoek- en technologiepartners. We ijveren ervoor dit bedrag minstens te verdubbelen met de steun van de Europese Investeringsbank. Het parcours van de transformatie zal in het groenboek staan dat we de komende weken aan u voorstellen.

We investeren prioritair in witte en groene economie. Het internationale project Flanders' Care is nu echt vertrokken. Het moet leiden tot betere zorg voor u en mij. Flanders' Care brengt ondernemers, wetenschappers en zorgverstrekkers samen om de juiste innovatie te introduceren in de zorg.

Het mag duidelijk zijn dat wij met Flanders' Care de ambitie hebben in Europa een voortrekkersrol te spelen.

We investeren in een groene economie. Dit betekent dat we duurzamer moeten leven.

Bewuster nadenken over energie, in eerste instantie.

We richten een Vlaams energiebedrijf op. Dit energiebedrijf zal in belangrijke mate bijdragen tot een vergroening van onze energiemarkt. We doen dit door fors te investeren in energiebesparing en in energie-efficiëntie. Daarnaast investeren we in de productie van duurzame én hernieuwbare energie.

We ontwikkelen energie-expertise en bieden nieuwe energiediensten aan. Zo krijgt het bedrijfsleven een extra stimulans, moedigen we de creatie van groene jobs aan en verminderen onze afhankelijkheid inzake energiebevoorrading.

Duurzaam energiegebruik is een opdracht van ons allemaal.

Van de bedrijven en de gezinnen.

De Vlaamse Regering schept de voorwaarden.

We zorgen ervoor dat de energienormen voor nieuwbouw leiden tot beduidend meer energiezuinigheid. En we sturen aan op energiebesparende ingrepen in bestaande woningen.

We vechten ook tegen energie-armoede en laten gezinnen niet in de kou staan door de invoering van een minimale levering van aardgas in de winter.

Een beleid voor duurzaamheid slaat ook op het afval- en materialenbeheer. Daarom werken we aan een duurzaam materialendecreet en het Vlaams mestactieplan 2011-2014. Een vereenvoudiging van de MER-regelgeving en van de milieuvergunningverlening levert een betere bescherming op van het milieu. Het komende biodiversiteitsjaar zorgen we voor de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen voor de habitatrictlijngebieden.

Keuzes maken, dames en heren, hebben wij met de Vlaamse Regering vertaald in meer welvaart en meer welzijn.

Het heeft meer en een sterker ondernemerschap opgeleverd. We trekken zoveel mogelijk veelbelovende (jonge) starters aan, ook in de land- en tuinbouwsector, en we geven impulsen aan ondernemerschap, ook door vrouwen, allochtonen en andere kansengroepen.

We stimuleren onze bedrijven, onze hardwerkende ondernemers, in elke fase van hun onderneming. We geven 170 ambitieuze bedrijven, door ze intensief te laten coachen, de mogelijkheid een gazellesprong te maken naar internationale doorgroei. Dát is helpen met het reële uitzicht op meer economische groei.

Economische groei veronderstelt een stabiele arbeidsmarkt. Het werkgelegenheidsplan ambieert een maximaal behoud van de jobs die er zijn en creatie van duurzame tewerkstelling, intense op-maat-begeleiding voor werkzoekenden en meer vorming en opleiding voor werknemers en werkzoekenden.

Een aandachtspunt zijn zeker de 50-plussers op de arbeidsmarkt. Hun tewerkstellingsgraad in Vlaanderen ligt lager dan het Europese gemiddelde.

Dat is niet goed.

Met opleiding en vorming en een actief activeringsbeleid op maat van werkzoekenden en werkgevers, zoals afgesproken in het Pact 2020, willen we dat tij zo snel mogelijk keren.

Ook ten aanzien van die kansengroepen waarvoor Vlaanderen niet goed scoort, willen we inspanningen leveren om hen betere kansen te bieden op een job.

Talent, dames en heren, collega's, is wat ons onderscheidt. Talent is onze ultieme troef. Daarom voeren we de hervorming van het Hoger Onderwijs door en maken we er voor de periode 2012-2025 geld voor vrij. Ons werk begint in de kleuter- en lagere school waar we voor de opdracht staan te zorgen voor voldoende capaciteit om de demografische groei op te vangen. Het is ook hier dat we moeten zorgen dat taalachterstand wordt weggewerkt.

Onze talenten zijn onze toekomst. Het is onze plicht ervoor te zorgen dat de jonge mensen met talent van vandaag, morgen het verschil kunnen maken in de boeiende, weze het woelige internationale omgeving.

De aanzet tot de hervorming van het secundair onderwijs is intussen gegeven. We moeten ons jong Vlaams talent op Europees topniveau brengen. Het aantal jongeren dat zonder diploma de school verlaat, moet worden gehalveerd.

Meer jongeren moeten met sterkere vaardigheden het secundair onderwijs verlaten.

Dit uiteraard zonder in te boeten op de kwaliteit van ons onderwijs. De leerkrachten blijven de spil om die ambities te realiseren. We zetten een dialoog op met de koepels, het gemeenschapsonderwijs en de vakorganisaties om te komen tot een aantrekkelijk beroep waar we voldoende en excellente mensen kunnen voor aantrekken.

Keuzes maken betekent ook: kiezen voor een slagkrachtige overheid.

Dat wil onder andere zeggen: afgeslankte vergunningstrajecten. Er is inderdaad nog te veel regelneverij. Mensen verliezen onnodige tijd met vergunningen en procedures. We zien dat in en gaan ertegen in.

Bijvoorbeeld: voor een groot aantal eenvoudige bouwwerken zal een melding bij de gemeente voortaan volstaan. Bijvoorbeeld: de introductie van een digitale bouwaanvraag.

Een slagkrachtige overheid betekent minder planlast en een snellere voortgang van procedures. Het betekent administratieve vereenvoudiging en goede regelgeving. Het betekent dat het college van Ambtenaren-generaal een meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid uitvoert en het dus beter doet met minder.

Slagkrachtige overheid is geen set van efficiëntieprojecten maar een cultuurverandering die nu op gang moet komen. Dit moet resultaten geven van op de vloer tot aan de top. Concreet zal zich dit bijvoorbeeld vertalen in de gewijzigde rol van de ambtenaren: meer faciliterend, ondersteunend en klantgericht. Het kader staat er nu, de dialoog Vlaamse Regering versus administratie krijgt vorm en we gaan de uitdaging aan.

Ik beland zo bij de interne staatshervorming. De gemeenten zijn de basis van onze samenleving. We ontdoen hen van bijkomstige verplichtingen, zodat ze meer tijd en oog hebben voor hun eigen, aangepast, lokaal beleid, heel dicht bij de mensen.

De provinciebesturen leggen de focus op grondgebonden bevoegdheden en ook als Vlaamse overheid kijken we in eigen boezem. Dit moet leiden tot minder bestuursniveaus die tussenkomen in eenzelfde proces.

Op 23 juli heeft de Vlaamse Regering het groenboek interne staatshervorming goedgekeurd. Met de voorstellen in het Groenboek gaan wij nu het overleg aan met de gemeenten en de provincies.

Ik ben er van overtuigd dat ook het Vlaams Parlement in dit debat een belangrijke rol zal spelen, zoals dat gebeurde in de voorbije maanden. Samen moeten we een evenwichtig Witboek schrijven.

Ik ben er van overtuigd dat goede afspraken een voorwaarde zijn om dit proces te doen slagen. Ook daarvoor zullen we moed tonen. We moeten het bestuur van Vlaanderen durven te herdenken, onszelf confronteren met wat beter, sneller en doeltreffender kan.

Dichtbij de mensen staan, dames en heren, betekent dat wij oog hebben voor hun geluk. Wij willen dat de Vlaamse samenleving zeker ook een warme samenleving is. Mensen die het om welke reden dan ook moeilijk hebben in onze samenleving, laten we níét in de steek.

Iedereen heeft recht op een dak boven zijn hoofd. De sociale woningbouw is in volle opmars. Tegen 2020 moeten er 64.000 extra sociale woningen bijkomen. We vereenvoudigen en versnellen daarvoor de procedures en vertalen het in jaarlijkse doelstellingen.

We zetten ook in op zorg. In de besparingen sparen we hen. Integendeel: we financieren net méér zorg. Er is uitbreidingsbeleid in de kinderopvang en voor personen met een handicap.

In het Europees jaar van de armoede, bestrijden en voorkomen we armoede en sociale uitsluiting met een Vlaams actieplan dat 194 acties omvat. Elke minister maakt hiervan een prioriteit in zijn eigen beleidsdomeinen.

Dat gebeurt in nauw contact met alle Vlaamse actoren: verenigingen waar armen het woord nemen, academici, het werkveld, de lokale besturen en sociale partners...

Tevens zullen we ervoor zorgen dat de sociale rechten waar mogelijk automatisch worden toegekend. Zorg staat niet buiten de samenleving. Het is mee een engagement van de samenleving. Daarom steunt de Vlaamse regering de mantelzorgers en het schitterende werk van de talrijke vrijwilligers in Vlaanderen.

Vlaanderen is een warme en open deelstaat. We helpen mensen om zich te integreren. Elk jaar volgen meer mensen inburgeringcursussen, leren ze Nederlands. Taal is het belangrijkste instrument van integratie. Een kwaliteitsvol en behoeftedekkend aanbod Nederlands is daarom een absolute prioriteit van deze regering.

De Nederlandse taal verbindt ons allemaal.

De vernieuwing van het cultureel samenwerkingsverband met Nederland moet deze gedachte onderstrepen.

Ook op het internationale vlak blijft Vlaanderen solidair en willen we onze verantwoordelijkheid als lid van de internationale gemeenschap ten volle opnemen.

Dames en heren, collega's,

De crisis heeft onomstotelijk aangetoond dat de Copernicaanse omwenteling, er nu móét komen. Om onze verantwoordelijkheid te kunnen opnemen, hebben we méér bevoegdheden nodig.

Een deelstaat die verantwoordelijk is voor zijn uitgaven en zijn inkomsten, kan een beleid voeren dat uitgaat van haar eigenheid en heeft meer kansen op vooruitgang.

En we hébben een leidraad voor de omwenteling, en dat is de Vlaamse Octopusnota die opgenomen is in het Vlaams Regeerakkoord en verder bouwt op de resoluties van het Vlaams Parlement van 1999.

Ik heb die als minister-president al op 22 juni aan de toenmalige informateur bezorgd, met een duidelijke boodschap erbij. Ik heb daar aan vastgehouden. De Octopusnota ligt op tafel.

De federale voorstellen zullen daaraan getoetst worden.

Ik vraag u: heeft Vlaanderen haar bijdrage geleverd aan de saneringsoperatie van dit land?

Heeft Vlaanderen dat dit jaar gedaan en niet ook al voor 2011?

Sinds het aantreden van de huidige regeringsploeg hebben we voor 2 miljard euro inspanningen geleverd om versneld een begroting in evenwicht te hebben en hebben we zo ruimte gecreëerd om de Europese doelstellingen vlotter te bereiken.

Over de periode 2004-2009 hebben we daarenboven 1,7 miljard beter gedaan dan afgesproken. Ook deze betere prestaties hebben België toegelaten betere cijfers in de EU te presenteren. Voor de jaren na 2011 hebben we een afspraak gemaakt: geen tekorten, maar ook geen overschotten.

Wat we vragen is: geef ons de slagkracht en de instrumenten, de bevoegdheden om onze Vlaamse welvaart en het welzijn in onze samenleving te vergroten.

Vlaanderen heeft nood aan een federale regering die deze roep positief beantwoordt.

Dit is een pleidooi voor een win win.

Voor een aangepast beleid dat rekening houdt met de troeven en de uitdagingen voor elke regio.

Het is een pleidooi om doelgerichter te kunnen besturen.

Om sneller te kunnen reageren én om te kunnen anticiperen.

Responsabilisering zalft aan twee kanten. Als de beslissingskracht naar de deelstaten verhuist, zal er ook meer samenwerking komen, van onderuit, gebaseerd op wederzijds belang en gelijkheid.

We behouden onze band met Brussel, onze hoofdstad. Uiteraard, natuurlijk, evident en zeer vanzelfsprekend. Er is geen ruimte om dat te contesteren.

Brussel is, met z'n hoofdstedelijke, Europese en internationale status, geen gewest als een ander. Vlaanderen wil en zal Brussel niet lossen en zal er ten volle zijn eigen bevoegdheden en beleid blijven ontplooiën.

Ik pleit ervoor dat de Vlaamse overheid een nieuwe relatie aangaat met de burger.

Ik doe een oproep aan het Parlement en aan de Parlementsvoorzitter in het bijzonder, om hiervoor een duidelijk kader uit te tekenen en dit te bekrachtigen met een nieuw Handvest voor Vlaanderen dat de voor Vlaanderen essentiële grondrechten, vrijheden en democratische beginselen bevat en consolideert.

Dit Handvast kan op termijn uitgroeien tot een grondwet voor de deelstaat Vlaanderen.

Het Handvest dat ik voor ogen heb, vertrekt van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, en van de Belgische Grondwet.

Vlaanderen zal de eerste deelstaat zijn, die uitdrukkelijk het Europees Handvest als referentiekader erkent en opneemt in zijn beleidskader. Dit nieuwe Handvest moet een kader bieden voor de Copernicaanse Omwenteling.

In het Handvest zeggen we waar Vlaanderen voor staat, nu en in de toekomst.

Het is belangrijk dat we samen een basisdocument opstellen, en dat regering en parlement zich gezamenlijk engageren ten aanzien van eenieder in Vlaanderen.

Vlaanderen is en moet een sociale, open samenleving zijn. Een samenleving waar iedereen zich volwaardig kan ontplooiën en integreren. Dit is ook een samenleving waar mensen weten wat ze van de Vlaamse overheid mogen en kunnen verwachten, maar ook wat de overheid van hen mag verwachten. Zonder valse verwachtingen te scheppen, willen we de mensen zekerheden geven; zij kunnen op Vlaanderen rekenen.

Vlaanderen is warm, is gastvrij.

Collega's, het afgelopen jaar hebben we met onze aanpak de kansen op een hoger bruto nationaal geluk verhoogd. We hebben de fundamenten gelegd voor een dynamisch, coherent, en krachtig beleid.

Voor een aangename samenleving waar mensen gelukkig kunnen zijn.

De federale regeringsonderhandelingen zullen mee bepalend zijn voor de koers die Vlaanderen zal kunnen varen. Maar in ieder geval hebben we er niet lijdzaam op gewacht.

Vlaanderen in Actie is de baken voor meer welvaart en meer welzijn. Het welslagen van dit plan hangt uiteraard af van de wil tot samenwerking, van ieders inzet en engagement, van ieders welwillendheid om moed te tonen en juiste keuzes te maken.

We doen dit in goede samenspraak met het Vlaams Parlement, zoals we dat in het verleden altijd hebben gedaan.

Ik reken op u. Ik dank u.